

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novca... predbrojbu, oglašje itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

ako list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neslogu sve polcvrti». Narodna poslovice.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju neopisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoje 10 K u obće, } na godinu 3 K za seljake } ili K 5.—, odnosno K 2.50 sa pol godine.

Izvan carevine više poštarine. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broji stoje 10 h, za ostali 20 h, koji u Pul tisk izvan latic.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja 1 dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju svapisma i predplata

odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Pull ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Poziv

na XX.

redovitu glavnu godišnju skupštinu Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru

koja će se držati u nedjelju, dne 8. junija 1913. u Kršanu.

RASPORED:

- I. U 10 sati u jutro sv. misa.
- II. U 11 sati prije podne družbina skupština sa slijedećim dnevnim redom:
 1. Pozdrav predsjednika.
 2. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine.
 3. Izvješće tajnika.
 4. Izvješće blagajnika.
 5. Izvješće narodnog vijeća.
 6. Možebitni prijedlozi.
- III. U 8 sati poslije podne javni sastanak i slobodna zabava.

(Odnosno na posljednju točku dnevnoga reda, umoljavaju se ona p. n. gg. skupštinari, koji žele na skupštini podneti kakav predlog, da ga blagovizno prihvati družbinom ravnateljstvu barem tri dana prije skupštine).

OPATIJA, dne 15. svibnja 1913.

Ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Iz carevinskog vijeća.

U Beču, dne 31. maja 1913.

Nastavak rasprave o državnom proračunu.

Ovoga čedna držane su sjednice svakog dana, osim subote, te se je raspravljalo skoro izključivo o predloženoj osnovi privremenog proračuna za 1913. Rasprava je svršena tekar u sjednici od četvrtka i osnova je upućena proračunskom odboru. O sjednici od ponedjeljka izvijestimo već u kratko, a danas nastavljamo sa izvještajem slijedećih sjednica.

Kanalizacija Vranskog jezera na otoku Cresu.

P. Joso Pavačić.

Putojes li novozagrađenom cestom iz Cresa put Lošinja ili obratno, pa kad stigneš do sela Vrane, otvori ti se veličanstven pogled na Vransko jezero. Za zapada nadvise se nad njim krševiti Hlmi, visok 482 m., odakle ti se pruža divan pogled na cijelu Istru, te na daleke talijanske planine. S otoka nadvili se vranski brijegovi, nasadjeni borovinom i nazvani novim imenom, sumom »Franje Josipa«. Divna su Plitvička jezera, krasan je Bled, al za njima u naravskoj i prirodnoj ljepoti ni malo ne zaostaje naše Vransko jezero. Razlika je samo ta, što se je drugdje om ljudaki natjecao, da onaj prirodnoj ljepoti poda još kud i kamo veličanstveniji čar i krasotu, dok naše Vransko jezero ostalo je zapušteno, te nam podaje sivu sliku, zaboravne latic.

1) Prije godinu dana bio sam poslao ovu radnju »Poučkom Prijetelju«; e kojih razloga do danas je nije odmah — valja bagavati za njegovo stupac. — Op. pica.

U sjednici od utorka uzeo je prvi rječ u nastavku rasprave o prvom čitanju zakonske osnove o privremenom proračunu njemački socijaldemokrat i bivši austrijski častnik Leuthner, koji je u dvosatnom govoru veoma žestoko napao austrijsku diplomaciju i visoke vojničke krugove zbog balkansko krize. Bivši ministar izvanjskih posala grof Aehrenthal nije hotio u Novopazarski Sandžak, jer se je nadao, da će kod razsula Turske zapasti nas baština, ali se je ljuto prevario; jer suo mi ostali praznih ruku i dugim nosom. Glede Slavena austrijskih reče, da ih veže na Balkanu i sa Rusijom osjećaj plemensko zajednice.

Kršansko-socijalni zastupnik Pantz pozdravlja sa zadovoljstvom zbliženje Austro-Ugarsko i Italije, koje bi morale sklopiti pomorski ugovor u tu svrhu, da zapriče prevlast na sredozemnom moru bilo koje druge države, bilo drugih združenih država. Odobrava postupak naše diplomacije u poslu samostalno Albanije. Slavni se tomu opriče neopravdano, jer oštrica diplomacije nije naperena proti Slavenou monarhije. Na koncu govora iztaknu, kako se mora staviti na dnovni red i rješavanje jugoslavenskog pitanja uz uvjet, da se time ne okrnji interese države.

Njemački divljak zastupnik Zenker odsudjuje politiku ministra vanjskih posala grofa Berchtolda. Ne slaže se ni sa politikom ministra predsjednika grofa Stürgkha, najmanje pako sa postupanjem ministra pravosudja dra Hohenburgera, koji dozvoljava, da se proganja iole slobodoumnije pisanje novina. Jugoslavensko pitanje imalo bi ponukati našu vladu, da stupi u što bolje odnose sa balkan. saveznicima. Svaki zahtjev južnih Slavena pako, kojeg izpunjenje oni traže; sad blaže sad oštrije, ne smije se odmah smatrati velezidajom. (Za njegova govora došlo je između njega

i njemačkih liberalaca do žestokog rjeckanja.)

Bečki zastupnik Kuranda, također bez stranke naglasi na uvodu, da mora uzeti za štittu židovsko djačtvo, koje napadaju bezrazložno njemačko-narodni djaci na bečkom sveučilištu. Prelazeći na novije dogodaje na Balkanu, reče, da je možda on u parlamentu jedini, koji odobrava politiku naše diplomacije, ali stalno nije jedini zastupnik u Europi.

U sriedu nastavljena je rasprava, u kojoj je prvi dobio rječ češki socijaldemokrat Tušar, koji prigovara, što imade prietoljonašljednik svoje prate kod državne uprave. Radi toga imalo bi se promjeniti ustav i dati pravo parlamentu, da odlučuje o miru i ratu. On drži da se nalazi monarhija usled naše izvanjske politike u goreu položaju nego li bi bila nakon izgubljenog rata.

U ime poljskog kluba uzeo je za tim rječ njegov načelnik zast. dr. Leo, koji izliče, da je Galicija mnogo trpjela usljed mobilizacije, osobito na pospodarskom polju i radi toga očekuje pripomoć od vlade. Prieteći sukob s Rusijom proutročio je strašno gospodarsku nevolju. On vidi veliku pogibelj za monarhiju na sjeveru (Rusiju) te kaže u ime svoje stranke, da su Poljaci pripralni uvijek priskočiti na pomoć državi, u kojoj su njegovom na rodu obezbijedjena narodna prava.

Sveniemac zastupnik Iro opominje našu diplomaciju na opreznost kod vođenja svoje izvanjske politike; ne smije se lako ummo stvarati neprijatelje zaradi vojničkih operacija. Austrijski Niemci moraju štediti svoje sile za odlučni boj između Slavena i Germana.

Poznatni njemačko radikalni zastupnik Wolf, razlaže, tako su se na Balkanu razvili takovi odnošaji, da od njih prieti ve-

lika pogibelj monarhiji. Ne radi se sada samo o tom, da smo izgubili na Balkanu sva veća tržišta, već nam prieti pogibelj, da izgubimo i svoj velevlastni položaj. Balkan-ki savez bo nije toliko naperen proti Turskoj, koliko proti monarhiji. Mjesto prijateljske Turske stekli smo si na Balkanu neprijateljski raspoložene protiv-nike.

Načelnik rusinog kluba zastupnik dr. K. Lewickij prigovara vladi, što se nije ozbiljno zauzela za povoljno rješenoje rusinskog, sveučilišnog pitanja i što nije uložila sav svoj upliv na to, da se pitanje izborne reforme za sabor Galicije na obće zadovoljstvo rješ. Radi toga mora izjaviti u ime svoje stranke, da rusinski zastupnici ne mogu dozvoliti, da se rješ. finaneijalni naert vlade prije nego li bude rješeno pitanje o izbornoj reformi za Galiciju.

Zastupnik njemačke radničke stranke i član njemačkog saveza Seidl, obara se ponajprije na zastupnika Zankera, koji je predbacio njemačkim strankama. At se drže čvrsto »korita« zbog vlastitih interesa, nipošto na korist njemačkog naroda. Prelazeći na izvanjsku politiku monarhije, izjavi, da nije učinjena monarhiji velika šteta od strane vojne uprave, ako je potrošeno na vojne pripreme samo 167 milijuna, jer je time sačuvan draoocieni mir. No ako se je više potrošilo, onda je vlada bacala novac lakkoumano i nerazložno. Njemu i njegovoj stranci, reče, je svakako miliji rat, nego li nečastni mir.

Zast. Breiter (izvan »ranika« li ti divljak) odsudjuje stampu ministra izvanjskih posala, koja je hotonice i zlom namjerom širila neistinite i huckajuće vijesti. Za takovo pisanje čini odgovornim samoga ministra. Govornik je za podpunu ravnopravnost sviju naroda u ovoj monarhiji. Član poljskoga kluba zast. Angermann

tu dolaze stranci, da se naučiju blagou južnog podneblja, da se liječe od raznih bolsti, da se okupaju na bijolom talu vranskog jezera. — Zaborav i nehaj Vransko jezero za te, koje u sebi kriješ ne samo toliki čar i ljepotu, nego i toliko bogatstvo, slika mi je klete sudbine nas Hrvata.

Nu neka bude! Vrijeme gradi i rasgrađuje po kotaru kule. — Doč će doba, samo da bude u Hrvata značaja i trtava, da će i on jednom u pravom smislu riječi, po svojim brijegovima i šarenim dolinama veselo oriti pjesmu: »Lijepa naša domovina«.

Budućnost Vranskog jezera.

Silan napredak, koji danas opažamo osobito na gospodarskom polju, ne može više ni Vransko jezero u zaboravi zapustlosti držati. Punim pravom mogu reći, da malo koje jezero na svijetu ima takovu budućnost i takovu ulogu igra za dobrobit naroda kao Vransko.

Kad promotrimo njegovu zamasilost na gospodarskom i zdravstvenom polju, tad sami morat ćemo se upitati, kako da nije

država ili pokrajina kud i kamo prije to jezero izrabila na korist i dobrobit naroda. Vransko jezero, to je blagodat i život za otoke Cres i Lošinj. Bez njega, ova su dva otoka mrtva, s njime započinju novi život.

Ne mislim ovime samo nabacati nekoliko fraza, nekoliko krilatih riječi, nego moje tvrdnje hoću doći da dokazima potvrdim.

Život Cresana i Lošinjana.

Prije nego krenem na pojedina dokazivanja, moram u kratkim crtama prikazati čitaoicima život obitavaoca Cresa i Lošinja. Cresan kao što i Lošinjani u prvom redu bavi se voćarstvom, vinogradarstvom te u najnovije doba sadjenjem buhaća (chrisanthema). Tri su struke poljodjelstva, kojima se bavi za nitđu — ili time ili ničime.

A zašto nebi i time drugima, pitat će ikogod? Drugim ne može, jer nema vode.

Gdje nema vode, tu nije govora ni o racionalnom vrtlarstvu, ni livadarstvu, ni peradarstvu, ni mljekarstvu, nit drugim sličnim gospodarskim granama.

(Slijedi.)

Jedna novčana nakaznica, kojoj ne mogu naći gospodara ili vlasnika. Ravnateljstvo pošta i brzjava u Trstu priobćuje imena ili naslove poštanskih pošiljaka, kojim se ne može naći naslovnik ili adresa. Tako je poslana jedna novčana nakaznica pod brojem 80 iz Mošćenica dne 30. marca 1913. za Mateja Breščaka u Bretu u iznosu od 30 K.

Odpremitelj te nakaznice ili naslovnik neka se priklasi na ravnateljstvo pošta i brzjava u Trstu.

Navala na slovensku školu u Trstu. Prošloga čedna su do sada nepoznati zlikovci htjeli zapaliti slovensku školu u ulici Acquedotto. Dvojica talijanskih mladića došli su pod izlikom da traže neku osobu u predvorje, te tuj prošli katrana oko stupova, vrata i skrinyje za plin. Kad je već vatra buktila nadošla je srećom jedna učiteljica, te pomoću drugova pogasila vatru. Da je vatra došla do plina, bila bi se mogla dogoditi strašna nesreća, jer je u jednoj školi bila večernja poduka i do 70 osoba u drugom katu.

Taj lopovski čin nije mogao nitko drugi zanovati nego pripadnici zloglasne talijanske kamore, koji truju sav javni život u našem Primorju.

Pa još se hvale svojom kulturom? Divljaci ste i barbari i ništa drugo.

Sranina i Jurina

Fr. Dobar dan Juro!

Jur. O, Bog daj Franco, ča je?

Fr. Čuda tega, kuro mijo! Si bil na zabave u nedelju?

Jur. Ne ja. Ča va Dragi od Mošćenice?

Fr. Ja. To ti je bilo čagod. Ljudi kako mravi, puna Draga. I posebni vapor je bil kreat i još da je pustil ljudi, ča ni mogal zet.

Jur. A?

Fr. Ja, ja! I sokolasi su vjetbali. I oni mali znak. To ti je bila raritad. I dve mušike su bile i fini tanac. A bander je bilo sve puno, čela Draga.

Jur. Kakove bandere?

Fr. Bože moj, još pitas: nate!

Jur. Ča hrvatske?

Fr. A ja.

Jur. A se je jadil Kafula?

Fr. Ki vrašil Kafula?

Jur. Oni poprdilo, renegal, ki se je pro dal kako tovar za soldi.

Fr. Če on? Ha, ha, ha! On je umrl!

Jur. Mx ti me kojona.

Fr. Jistinu govorin.

Jur. Ča zasprave.

Fr. Ma — vero! Nego reci mi, Jure, ča to nosiš va vrede?

Jur. A sračeta malo. Malo frmentuna, malo posej i pašćic?

Fr. Ča za

Jur. Za Kafulu, ča vaja da mu tornamo mlo za drago, ma kad ga je Bog zel ren i ja dema.

Fr. Le, kad si namislil hodi va Dragu, morda čez nač koga za mu hitil neka se najl.

Jur. Donke ren, Bog!

Balkanski rat

na razglednicama dobiva se u papirnici Laginja i dr. — Pula.

Poziv

Dne 29. lipnja 1913. u 3 sata posle podne obdržavati će se VII. glavnu godišnju skupštinu „Društva za štednju i zajmove“, reg. zadruge na neogr. jamčenje sa sjedištem u Sv. Luciji kod Oprtlja, u kući „Družbe sv. Cirila i Metoda“ sa sljedećim

dnevnim redom:

1. Pozdravni govor predsjednika.
2. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine.
3. Čitanje zapisnika revizije.
4. Izvješće o djelovanju društva u godini 1912.
5. Oračun za godinu 1912.
6. Izbor 3 članova u nadzorni odbor.
7. Slučajni predlozi.

Oračun za god. 1912. stoji članovima na uvid od 21. lipnja do glav. skupštine. Sv. Lucija kod Oprtlja; dne 5. lipnja 1913. Odbor.

Poziv

na XI. redovitu glavnu skupštinu „Vabritskog društva za štednju i zajmove“, registrirane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati dne 22. lipnja 1913. u 10 sati prije podne, u školi „Družbe sv. C. i M. u Vabrigi, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Odobrenje zapisnika prošle redovite glavne skupštine.
2. Odobrenje računskog zaključka za god. 1912.
3. Izbor upravnog odbora.
4. Izbor nadzornog odbora.
5. Sto koji predlozi.

Odbor.

Kuća i zemljište

na prodaju radi odlaska iz Pule. Upitati se kod uprave lista.

SVOJ K SVOMUI

Tiskara i knjigovodnica

LAGINJA i DR.

Ulica Giolla, 1. PULA Ulica Giolla, 1.

- Preporuča se za tiskarske, knjigovečke i galanterijske radnje.
- Sveleđa izradba pečeta iz guma.

Imade u zalih tiskarske knjige za p. u obilno, crke, škole, ovrjetnike, povijesne, komuni. društva, trgova. knjige, pisane za škole, kao i sve pisane i roneke potrebne.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 1A.
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.
Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.
Poslužba brza i točna.

Steckenpferd-Lilienmich-Sapun

od Bergmann & Co. Tettschen s/Elbe
jest jedini sapun koji čuva kožu od sunčanil pjege i uzdržuje llopu, mekanu i nježno pūt, što se sa dnoyvo dohvaćenim zahvalama može nepobitno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i parfimerijama.
Isto se preporuča Bergmannova Liliensapuna „Mazera“ kao izvrsno sredstvo za sjeganje ruku na gospodje. Cijena u lonama po 70 para kom. Dobiva se po svada.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Panat.

Plovitbeni red počam od 1. IV. 1913 do opoziva.
Redovite pruge po Kvarneru. Panat-Krk-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.
Baška-Punat-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.
Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.
Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjvelli-Lošinjmalu-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.
Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punat Baška-Lopar-Ra-Lošinjvelli-Lošinjmalu-luka Sv. Martin-Nerezine svake sriede tamo, četvrtak natrag.
Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinjmalu-luka Sv. Martin-Lošinjvelli-Nowalja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.
Vrbnik-Sv. Mark-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produženje do Rieke.
Glavna odpravničtva:
na Rieci Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Ravnateljstvo Austro-hrvatskog parobrodarskog društva na dionice u Puntu

Javlja da je bilanca za godinu 1912. ispitana po nadzornom vijeću, te ujedno sa izvješćem ravnateljstva svakom dioničaru na uvid izložena u poslovitel društva u Puntu.

Punat, dne 26. svibnja 1913.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

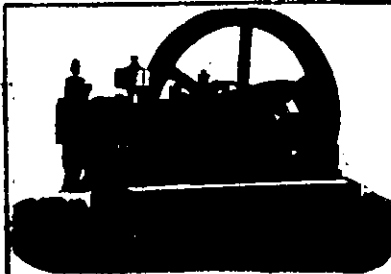
Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE

kao motore sa nafte i ugljena DIESEL, najnovije izobice kopirak — je, preselitel vrtlovi po kockoj ali na vrh 1 1/2, bel. iše, motore sa plin (gas), benzol, čelcu, kamenu ulju za obrtačke, poljedelake i električne namjesteje snage, daju namjesteje sa malovi plin i parovlje.

BRAZDANSKA TRONICA MOTORA

sa plin d. d.

(A. E. Soudor) (Austro-Hrvatski) (Vrbanj) (WITZ, HAGE, BREMEN)

napreda i općenito tvorila Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upućivati valja:

Tehnička poslovnicu:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2/b.

Radnja se polupna opreme za obrtačke i industrijske poduzeća

Čijom se na zahtjev besplatno i bez poštarine.

Općenito: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.